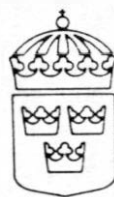

Motion till riksdagen

1985/86:Jo795

Sven Munke (m)

Utbyte av vissa transformatorer och kondensatorer

Mot.
1985/86
Jo795—799

PCB — polyklorerade bifenyler — är en grupp ämnen som visat sig ha stor beständighet i naturen och som anrikas i näringskedjorna. Denna ämnesgrupp tillhör i likhet med DDT de klorerade kolvätena och förekommer i flytande eller hartsliknande form. Vissa ämnen kan lätt förgasas. Vid förbränning uppstår lätt de mycket farliga dioxinerna.

Höga halter av PCB påträffades i slutet av 1960-talet i vissa fiskarter, sjöfågel, rovfågel och säl. Tidigt upptäcktes PCB:s ogynnsamma inverkan på fåglarnas och fiskarnas fortplantningsförmåga. Sälarnas fortbestånd i Östersjöområdet anses hotat på grund av ökad sterilitet där PCB anses spela en avgörande roll. Dioxiner påträffas i oroväckande halter i fisk, sjöfågel och modersmjölk enligt nyare rön som kommit de allra senaste åren. PCB:s betydelse för att dioxinhalterna är så höga är inte utredd, men det kan ingalunda uteslutas som en viktig faktor.

PCB och PCB-haltiga ämnen används huvudsakligen som elektriskt isolerande medium i transformatorer och kondensatorer. De används även inom färgindustrin framför allt som mjukgörare i vissa färger, bl. a. industrifärger och skeppsbottenfärger, samt i byggnadsindustrin som komponent i tätningsmassa.

Upptäckterna på 1960-talet av PCB-förekomst i näringskedjorna resulterade i PCB-lagen (SFS 1981:385). Senare togs PCB-bestämmelserna in i kungörelsen om hälso- och miljöfarliga varor (SFS 1973:344). Dessa bestämmelser har senare tagits upp i stort sett oförändrade i förordning till lag om kemiska produkter (SFS 1985:426), Förordning om PCB m. m. (SFS 1985:837), som trädde i kraft den 1 januari 1986. Där stadgas att PCB inte får importeras eller hanteras utan tillstånd. Transformator eller viss storlek av kondensatorer får inte saluhållas, överlåtas eller tas i bruk utan tillstånd om den innehåller PCB. Vissa varor som innehåller PCB får inte saluföras, överlåtas eller användas yrkesmässigt utan tillstånd. Det gäller bl. a. målarfärg, olika oljor, värmeöverföringsmedium och mindre separata kondensatorer.

Förordningen begränsar dock inte användningen av PCB i transformatorer och kondensatorer som funnits i bruk innan bestämmelserna trädde i kraft. Den samlade hotbilden som är förknippad med PCB men särskilt riskerna med dioxinbildning vid bränder där kondensatorer och transformatorer är i närheten gör att det behövs en sanering. Samtliga i bruk varande transformatorer och kondensatorer bör bytas ut inom en tidsperiod av 3—5 år. Om det är nödvändigt av praktiska skäl att begränsa saneringen till

transformatorer och kondensatorer över en viss storlek kan det ske om det inte medför olägenhet ur miljö- och hälsoskyddssynpunkt.

Mot. 1985/86

Jo795

Hemställan

Med stöd av det anförda hemställer jag

att riksdagen hos regeringen begär förslag om att de transformatorer och kondensatorer som innehåller PCB och fortfarande är i bruk skall bytas ut mot PCB-fria senast 1991.

Stockholm den 27 januari 1986

Sven Munke (m)